

Verzoenen is ver te zoeken

foto: Govert de Roos

Nilgün Yerli

Je leert als buitenlander het woord kussen. En dan blijkt dat kussen een dubbele betekenis heeft: kussen om op te slapen en kussen met de lippen. Wat je overigens samen ook kunt doen op een kussen. Daarna ontwikkel je je taal. En het wordt nog moeilijker; namelijk het woord kussen kan worden vervangen door zoenen. Dan weet je dat zoenen en kussen hetzelfde, maar dan anders is. Vervolgens ga je door met de taal en dan ontdek je het woord verzoenen. Nee, dat is niet zoenen in de verte, maar gewoon verzoenen, namelijk, volgens de Van Dale: weer tot vrede brengen. En dan blijkt dat zoenen veel gemakkelijker gaat dan verzoenen. Het woord klopt dan ook, het verzoenen ligt verder dan je hoopt.

Om te zoenen heb je twee mensen nodig, om te verzoenen soms meer. Soms een heel gezin, of een hele afdeling collega's, of misschien je vriendenkring, of je hele verleden, of het gehele land waar je geboren bent of bent aangekomen. En soms is het nog moeilijker, wanneer je ontdekt dat de werkelijke verzoening in jezelf zit. Hoe vergevingsgezind ben je? Ben je sterk genoeg om het los te laten? Laat je het los en laat je het niet vallen? Of laat je het vallen en laat je het niet los? Hoe ga je ermee om? Ga je er überhaupt mee om? Of laat je het gewoon staan? Of gebruik je de uitweg 'ik zie wel'? De uitweg zonder een weg?

Waar wil ik heen met dit verhaal?

Eigenlijk nergens, ik ben vermoeid; moe van het integreren, moe van het bewijzen, moe van het uitleggen, moe van de eeuwige vraag naar mijn Turks zijn.

Na een optreden zei een man tegen me: "Weet je wat ik miste in je voorstelling dit jaar: dat Turkse vrouwtje."

Ik zei: "Meneer, u hebt twee uur lang naar dat Turkse vrouwtje zitten kijken."

"Nee, ik bedoel dat andere, dat gebrekkig Nederlands spreekt."

"Nu spreek ik eindelijk de taal en dan wilt u het gebrekkige Nederlands horen."

"Ja, maar het is goed bedoeld meid. Ik bedoel: dat Turkse vrouwtje is zo grappig, en je wil toch dat wij een avondje lachen, of niet dan?"

"Nou nee, dat is niet mijn uitgangspunt."

"Cabaret in Nederland is lachen, dat moet je weten. Maar je bent natuurlijk nog niet zo geïntegreerd in de cabaretwereld."

"Nee, in die wereld nog niet, verder echt overal. Ik ben een topper in stampotten maken, ik schaats, spreek vele Nederlandse dialecten, ik lees Nederlandse kranten, maar cabaret, nee, daar ben ik nog niet in geïntegreerd, maar het intrigeert me wel hoe u erover denkt."

"Nee, integreert."

"Ja, maar ik zei intrigeert."

"Ja, het blijft moeilijk, dat Nederlands, het woord is integreert."

"Ja, maar uw gedachte intrigeert mij."

"Hoe kan mijn gedachte jou integreren, dat is geen goed Nederlands. Mijn gedachte kan jou hooguit interesseren."

"Ja, dat is waar intrigeren op neerkomt."

Ooit begon ik met bewijzen, voor mijn vader, moeder, daarna voor de maatschappij, dat een Turks meisje meer kan dan alleen schoonmaken. Daarna was het voor mijzelf, als vrouw om financieel onafhankelijk te zijn, om in de spiegel te kunnen kijken en blij te zijn met wat ik zie. Integratie zal nooit slagen zolang de ander jou als anders ziet, en zolang je jezelf anders toont.

Een 'allochtone' vader zag zijn 'allochtone' dochter peinzen over succes in het leven. Hij nam haar mee naar de keuken en pakte een ei uit de koelkast, een aardappel uit de mand en een koffieboontje uit een blik. Hij pakte drie pannen, en in de ene stopte hij het ei, in de tweede de aardappel en in de derde het koffieboontje. Daarna gooide hij er water bij en bracht hij alles aan de kook.

Het ei werd hard, de aardappel werd zacht en het koffieboontje veranderde niet alleen zelf, maar ook zijn omgeving. Het water veranderde van kleur, kreeg een andere smaak en verspreidde een prikkelende, opwekkende geur. Het koffieboontje maakte duidelijk een evolutie mee, een ontwikkeling waardoor het beter werd dan het ooit was geweest. Het meisje stond erbij en keek ernaar. Ze snapte niet waar haar vader heen wilde. Die keek haar liefdevol aan en zei: "Wat wil je zijn in je leven: een ei, een aardappel of een koffieboontje?"

Zou het verhaal anders zijn als het meisje autochtoon was geweest?

*Om te zoenen heb
je twee mensen
nodig, om te
verzoenen soms
meer.*